

Társadalmi napilap.
Megjelenik
vasárnap és ünnepnap
kivételeivel minden nap
délután 3 órakor.

Egyes szám ára:
2 fillér.

BRASSÓI UJLAP

Szerkesztőség: Kolostor-utca
23 sz. Telefon: 110.

Kiadóhivatal: Hentschel H.
könyvnyomdája, Kut-utca 23.
Telefonszám: 356.

Kiadóhivatali ügyeket Kolostor-utca 23.
alatt lehet elintézni

Feminizmus.

A társadalmi kérdés megoldásának egyik problémája a nőkérdés. A társadalom hova-tovább mind jobban belevonja a nőt is a társadalmi élet forgatagába, akinek az előtt csupán a családi szentély őrizete volt hivatása. A modern élet felvetette egyszersmind azt a kérdést is, hogyan illeszkedik a nő a modern társadalmi helyzetbe az igazságosság elve szerint. Előállott a nő kérdés, a feminizmus, a mely nem más, mint a társadalmi kérdésnek a nő helyzetére vonatkozó része. Kétféle feminizmus van: a tulzott, keresztény elveket mellőző feminizmus és a keresztény feminizmus. Amaz a nő számára a nyilvános életben minden téren a férfival egyenlő jogokat követel még politikai téren is. A keresztény feminizmus pedig tiltakozik azon helytelen felfogás ellen, mely a nőt nem tekinti úgy, mint a férfival együtt Isten képére és hasonlatosságra teremtett embert, hanem alsóbb rendű lénynek, eszközként, melylyel tetszése szerint bánhatik.

Hogy az előbbi elérhetetlen kívánságokat táplál egész világos. De az is bizonyos, hogy a keresztény feminizmusnak van létjogosultsága. Az igaz egy francia antifeminista azt mondja, hogy a feminizmus érthető Kambodzsában vagy Szudánban, ahol a nő kísérője, szolgálója vagy igavonó állatja a férfinak; a feminizmus érthető a japánoknál, kik a nőt alacsonyabb fokon álló lénynek tekintik s a férfit a nő valóságos urává, istenivé teszik; érthető Törökországban és Kinában, ahol a női rabszolgaság divik a soknejűség mellett, de a művelt világban nincs létjoga.

Pedig igenis van létjoga! Amíg olyan írók bölcsekednek, kik a nő helyzetét vissza akarják sülyeszteni a pogányságba, igenis van létjoga. Ilyen írók: Schopenhauer és Nietzsche. Az előbbi egyenesen a többnejűséget, poligamiát veszi védelmébe s a művelt Európában is a nő ázsiai helyzetét akarja megteremteni, mert szerinte csak a nő az őt, megillető helyet csak akkor foglalja el mint alsóbb rendű lény. Nietzsche meg hirdeti, hogy a férfinak nem szabad a nőben más látnia, mint birtoktárgyat, elzárható tulajdont, mint olyasmit, ami szolgaságra van teremtve és csakis ebben éri el célját. Azt hirdeti Nietzsche: Ázsiának rendkívül mélyes felfogására kell helyezkednünk; mert csak Ázsia gondolkozói fogták fel helyesen a nő lényegét. Mi más ez, mint a nő megfosztása az emberi méltóságtól s lerántása arról a magaslatról, melyre a kereszténység a nőt emelte? Ezen felfogás ellen igenis kell küzdeni, de nem úgy, mint a tulzó feministák teszik eldobva a nőiességet, hanem a keresztény idealizmus zászlaja alatt a keresztény női erények megvédésével. A nőnek ép oly halhatatlan lelke van, mint a férfinak, az emberi méltóságnak ép oly magaslatán áll, mint a férfi, így is kell tekinteni, mint az emberi méltóság ellen elkövetett merényleteket! (x.)

H i r e k.

Brassó, 1910. február 10.

Kereszt ut. Holnap délután 5 órakor a plebánia templomban kereszt ut lesz magyar nyelven.

Köszönet. A Népkönyvtár vezetősége ez uton is köszönetet mond az estély szereplőinek, nemkülömben a rendezőknek és gyűjtőknek, Kászonyi Lajos urnak fodrász munkák ingyenes teljesítéseért. Végül a következő felülfizetőknek: Kölcze Károly dr. 4 kor., Kováts Károly, Románsky, Vidéki 2—2 kor., Fuhrman 1 kor. 50, Kristóf A. Kászonyi L., Donsky, Irk A., Szabó D., Dánér L., Gaudi J., Kanabé A., Kocsis J., Szász I., Árvai J., Kerékgyártó, Bittai P., Fuhrman K., Balázs A., N. N. Barabás Á. 1—1 kor. Gruber Erzs. ivén 3 K 50; Viola Albert, N. N. Virág J., Kis R., Tóvis K., N. N. Beke R., Bokor D., N. N., Sebestyén A. 50—50 fill.; Rácz I., Máthé F., Széles Gy. 40—40 fill.; Kozma Ferenc, Brotya A. 30—30 fill.; Puskás J., Benedek J., Dánér A., Vass D. 20—20 fill.; Kreutzer W., Kecksés A., Bácsky W. 10—10 fill.

A Szent Antal Otthonból. A Napközi Szent Antal Otthon növendékeinek ma f. hó 10-én Gergely Ferencné és Széles Domokosné főztek; az Isten élje meg jószágukat és áldozatkészégüket.

Eljegyzés. Bauschenberger Ottó eljegyezte Varga Róza kisasszonyt.

Kibővítik a keresztényfalvi állomást. A kedden tartott törvényhatósági bizottsági gyűlés elhatározta, hogy a keresztényfalvi állomás kibővítése ügyében fölír a kereskedelemügyi miniszterhez.

A német újságírás. A német birodalmi posta összeállította a postán szétküldött lapok statisztikáját. 1908-ban egész Németországban 1990¹/₄ millió újságpéldányt szállított a posta, a mihez még 246³/₄ millió rendkívüli újságkiadás járul. A német gyarmatokról és a külföldről 9¹/₄ millió példány jött be, míg a német gyarmatokra és a külföldre 41 millió példányt szállítottak. Németországban belül 1938¹/₂ millió példányt kézbesített a posta. Rendkívüli újságmelléletek csak Németországban, a német birodalmi posta területén, tehát Bajorországot és Württembergert bele nem számítva, 1692 millió volt a postára adott lappéldányok száma. Ausztria-Magyarországból két millió újságpéldány jött be Németországba, Svájc-ból 898.000, Dániából 866.769 és Franciából 897.497 példány.

Hol van a legtöbb telefon? Egy francia statisztikus számításai szerint a legtöbb telefon az Egyesült-Államokban van. Míg Európában, melynek lakosainak a száma meghaladja a 400 milliót, csak 2.300.000 telefon van, addig az Egyesült-Államokban, amelynek lakossága 50 millió lelket számlál, a telefonelőfizetők száma több, mint 7 millió, a népesség arányában tehát tizenötszörannyi, mint Európában. Franciaországban 194 ezer 159 telefon van, míg Newyork város telefonállomással van felszerelve. Chicagóban 184.922 telefon van, Bostonban és Philadelphióban pedig 100 ezer telefonállomások száma. E városok egymagukban is több telefontal rendelkeznek, mint egész Magyarország vagy Ausztria, vagy Olaszország. Az európai államok közül Angliában van a legtöbb telefon, ami annak a körülménynek tudható be, hogy a telefon-vállalat ott magánkezekben van.

A nemzetközi érintkező nyelv története és bajnokai. A kérdés nem mai keletű. Az első nyomok a Bibliáig nyomnak vissza. De míg ezen jelenségek csupán az emberi lélek homályos sejtelméből fakadó öntudatlan törekvések, addig az első öntudatos törekvésnek nyomait Rajmundus

Lullus angol tudós fellépésével tudjuk eddigi kutatásaink eredményeként kimutatni. Lullust 1561-ben tüzhálálra ítélték, mert az akkori idők korlátolt lelkületű emberei benne boszorkánymestert láttak, aki Isten dolgaiba belekontárkodott, mert nyelvet alkotott. Lullus jóval megelőzte korát. Lullustól az Eszperantoig ezer és egynéhány kísérlet történt, amelyek alkotói mind a nemzetközi érintkező nyelv kérdését óhajtották megoldani. Természetesen sikertelenül. Ennek következményeként az emberiség kevésbé fejlődésképes tagjai hamar kimondották ezen eszme halálos ítéletét: utópia. Mindenben van fejlődés. Ezen törekvésnek is megvolt a saját evolúciója. A sok ezer kísérlet és a valópók kudarcra meghozták a fejlődés gyümölcsét — a sikert. (Érdekes, hogy Schleyer páter e nevű műnyelvét, melylyel ki akarta szorítani az anyanyelveket, senki sem beszélte — még maga az alkotó sem. Az első és egyszersmind utolsó valópók kongresszus finom meglepetést hozott. Mindenki másképpen beszélt.) A középkor latinja megmutatta a nemzetközi érintkező nyelv lehetőségét, az Eszperantoig kudarcot vallott kísérletek megmutatták a kivitt s az Eszperanto a megoldást. A világhírű tudósok hatalmas tömege támogatta e törekvés küzdelmeit, Müller Miksa a nyelvész, a modern nyelvtudomány megalapítója, Leibnitz, Descartes, Grimm, Wilkins, Condillac, Dalgarno, Nietsche, Verne, Nodier, Bolyai, Vater, Tolstoj s b. s b. tudósok. A „La Verda Standardo“ szerkesztősége (Budapest, IX., Üllői-ut 59.) minden érdeklődőnek 50 fillérért teljes nyelvtant szótárral, mutatóvívnyomzatot ismertető füzetet küld.

Az influenza széruma. Még nem is olyan régen volt, hogy a bakteriológusok azzal a felfedezéssel lepték meg a világot, hogy az influenzát is bacillusok okozzák s most, amint Londonból jelentik, a St.-Mary-kórház laboratóriumi igazgatója A. E. Wright ismert bakteriológus az influenza ellen szérumot talált fel, amelyet már sok betegen kipróbált és eredménynyel alkalmazott. Az oltóanyag előállításának módja hasonló a himlő szérumához, csak hogy itt a nyirkot magának a betegnek a véréből készíti, mert az influenza-bacillusok tulajdonságai minden betegnél más-más, még pedig oly módon, hogy a beteg testéből kisebb mennyiségű vért izolál, azután a vérben levő influenza-bacillusokat gyors fejlődésre és szaporodásra készíti. Körülbelül hat órai tenyésztés után a mikrobák elérik a kívánt fejlődési fokot és eredményes oltóanyagot szolgáltatnak. Különböző kísérletek alapján dr. Wright most már olyan szérumot is készített, amelyet idegen betegnél is használhat. Önmagát fertőztette meg a beteg bacillusával, azután a saját véréből állította össze az oltóanyagot. Ilyen módon sikerült egy beteget meggyógyítania, aki már harminc év óta, majdnem megszakítás nélkül szenvedett influenzában.

Figyelem! Ha az országos vásárok biztos adatait, a posta- és távirtdi szabályait, a bélyegilletéket tudni akarja s emellett kellemesen szorakoztató olvasmányokhoz akar jutni vegye meg Zeidner H. könyvkiadóhivatalában Brassóban megjelent „Uj erdélyi naptárt.“ Ára 50 fillér. Vidékre postán küldve bérmentve 65 fillér, mely bélyegekben is küldhető.

Felelős szerkesztő: Kölcze Károly dr.

Nagy választék gyermek-, női- és férfi harisnyákban.

Legolcsóbb beszerzési-forrás rövid- és kötött árukban. Férfifehérenemű és dív. nyakkendőkből.

APFELBACH J.

Kapu-utca 18.

Nagy választék gyermek-, női- és férfi harisnyákban.

RICHTER P. W.

Brassó, Uj-utca 12.

Legnagyobb raktár zongorákban és pianókban. Egyedüli raktár Bösendorfer és Schweighofer-féle zongorákban stb. stb.

== Zongora tanítás. ==

Üzletmegnyitás!

Alulírott van szerencsém a n. é. közönség b tudomására adni, hogy egy az új törvény szerint berendezett

mérleggyártó műhelyt

nyitottam. — Megjegyzem még, hogy műhelyemben minden e szakmába vágó munka, valamint javítások a legpontosabb és legolcsóbb árakban készülnek.

Szíves pártfogást kér

Widmann Pál
első brassói mérleggyára
Kórház-utca 62.

Esténi első rangú cigány zene.

Polgári vendéglő

átvétel.

Tisztelettel értesítésem adom a helyi és vidéki n. é. közönségnek, hogy Brassó város tulajdonát képező **Sétatéri vendéglőt** és **Bellévue kioszk** bérletét valamint a hírneves **(Drei Eichen) Három cserefa Bock sör** kizárólagos képviselőjét átvettem és azt 1910 január 1-én saját kezelésemben veszem.

Törekvésem Brassó és vidéke n. é. polgárságának e kellemes találkozó helyét elsőrangú **italaim** és **házi konyhám** által közkedvelté tenni és a n. é. közönség teljes megalégedését kiérdemelni

kiváló tisztelettel

Herberth Péter
vendéglős.

Kizárólagos kimérése a (Drei Eichen) Bock sörnek hához szállítva 10 liter 3 kor. 60 fill.

havi bérlet (abonómára) vagy csészeben hához szállítva elfogadok.

A helyi és vidéki közönség kedvenc találkozó helye.

Schulleri Dániel

férfi szabó

Brassó Lópiac 9. szám

ajánlja magát a t. közönség pártfogásába. Elvállal minden szakmájába vágó munkát.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal!

Legnagyobb választék Kongré-szövetekben.

Hölgyek, kik szép és finom kézmunkát vásárolni szándékoznak, szíveskedjenek :: raktáramat megtekinteni. ::

Monogrammok zsebkendőkre, törülközőkre, asztalkendőkre 8 fillértől feljebb, 5—6 óra alatt készítek el.

BOLESCH FRIGYES

Weisz Mihály-utca 4. sz. (Copoly-féle ház)

Legnagyobb választék hímzőhelyem fonalakban.

Bírói és mintázás kézmunkákra.

Mindennemű fehérnemű készítését elvállalom.

Kósa Albert

szabó üzlete Weiss Mihály-utca 6. sz.

A legszolidabb árak mellett vállal a legkényesebb igényeknek és megfelelő kivitelű ruhát szavatolás mellett.

Raktáron tartok finom angol- és belföldi szöveteket

kiváló tisztelettel

Kósa Albert,
szabómester.

ZEIDNER H. G.

Szalámi és hentesárú gyár

Brassó, Hirscher-utca 1.

ajánl elsőrendű szalámít, sonkát, szalonát, legizlésebb felvágottat és tormás virstlitt.

Naponta posta és vasuti szétküldések.

HELMBOLD örökösei

TUZA R. utódai

aranyműves. — Brassó.

Jó összekötéseim s kevés regiem képesítetek azon kellemes helyzetbe, hogy **arany és ezüst nemeimet** bámulatos olcsó árban jó állás mellett adhatom el.

Egy vétel elegendő, hogy állandó vevőm legyem.

Javításokat műhelyemben olcsón és pontosan végzek

Mély tisztelettel

Helmbold örökösei
TUZA R. utódai.

Fischer Testvérek

Brassó, Hirscher- (Szinház) utca 18.

hol mindennemű vásznak, kanavaszok, ágy és asztal-erítő, függönyök, szőnyegek, ruhakelmék, barchendek, és női-kabátok legjutányosabb árban kaphatók.

Hitelképes egyéneknek részletfizetésre áremelés nélkül. — Vasutasoknak 10% engedmény.